

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr
Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Καβάλα, 16-2- 2024

Αρ. Πρωτ. 109

Προς: Περιφερειάρχη ΑΜΘ κ.
Χριστόδουλο Τοψίδη

Κοιν.:

Θέμα: «Κατάθεση υπομνήματος με τις απόψεις του παραρτήματός μας για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα της ΠΕ Καβάλας, της Δράμας και της Περιφέρειας ΑΜΘ γενικότερα»

Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας είναι ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας περιβάλλοντος (Ν. 1474/1984). Το δε παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας, με χώρο ευθύνης τους νομούς Δράμας, Καβάλας και Σερρών, εκπροσωπεί όλους τους γεωτεχνικούς των ειδικοτήτων, Γεωπονίας, Δασολογίας, Γεωλογίας, Κτηνιατρικής και Ιχθυολογίας των περιοχών αυτών. Σε συνεργασία με τα παραρτήματα Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας καλύπτουμε όλη την έκταση των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας κι επιτελούμε όλα αυτά τα χρόνια το θεσμοθετημένο ρόλο μας σε συνεργασία με την εκάστοτε Κυβέρνηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και ολόκληρο το πολιτικό προσωπικό της χώρας μας. Για αυτό σας καταθέτουμε συνοπτικά τις απόψεις μας με το παρακάτω υπόμνημα που αφορά το πρωτογενή τομέα της Ανατολικής Μακεδονίας γενικότερα όπως και τον άμεσα εξαρτώμενο από αυτόν δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία και είμαστε πάντοτε διαθέσιμοι στο να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας για την ανάπτυξη του τόπου μας. Ακολουθεί παρακάτω το υπόμνημα.

Ο Πρόεδρος
της Διοικούσας Επιτροπής

Ζαφείρης Μυστακίδης

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ
Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΜΘ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ**

Η Ανατολική Μακεδονία, είναι μια περιοχή με κοινά χαρακτηριστικά που στο σύνολο της βασίζει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη της, στην ανάπτυξη του πρωτογενούς της τομέα και στον άμεσα εξαρτώμενο από αυτόν δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Τα προβλήματα όμως που τον απασχολούν δεν λείπουν και δεν έχουν εξαλειφθεί. Πέραν λοιπόν των υπαρχόντων χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων, συνεχώς ανακλύπουν νέα τα οποία πλέον αντιμετωπίζονται δυσκολότερα. Προερχόμενα κυρίως από την γενικότερη οικονομική δυσπραγία που επέφερε η οικονομική κρίση και η μετέπειτα υγειονομική κρίση του COVID - 19, από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τις άλλες συγκρούσεις με τα αλληπάληλα κύματα πληθωρισμού και την άνοδο των τιμών της ενέργειας, των πρώτων υλών κ.λ.π. και τέλος με τις συνεχόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε συνδυασμό πάντοτε με τις αδυναμίες της εσωτερικής αγοράς και τις σοβαρές ελλείψεις της κάθε ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής.

Όμως, αν θέλουμε ο πρωτογενής τομέας της Περιοχής μας να παραμείνει η ατμομηχανή ανάπτυξης της, θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στα προβλήματα που αντιμετωπίζει. **Παρακάτω παραθέτουμε τα κυριότερα από αυτά, θα προτείνουμε δράσεις και παρεμβάσεις γενικότερες (θεσμικού κι αναπτυξιακού χαρακτήρα) καθώς και συγκεκριμένα έργα που πρέπει να γίνουν ώστε να λυθούν όλα αυτά, να προαχθεί γενικότερα η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της περιοχής μας και να βελτιωθεί το εισόδημα όσων απασχολούνται σε αυτόν.**

Οι παρεμβάσεις, οι δράσεις και τα έργα στην περιοχή μας θα πρέπει σε γενικές γραμμές να κατευθύνονται στους παρακάτω τομείς κι άξονες:

- 1) Γεωργίας, κτηνοτροφίας, μελισσοκομίας και δασών.
- 2) Σε θέματα ορυκτού πλούτου.
- 3) Σε θέματα αλιείας (θαλάσσιων και εσωτερικών υδάτων). Το Βόρειο Αιγαίο είναι μια από τις πιο παραγωγικές θάλασσες της Μεσογείου σε αλιεύματα.
- 4) Σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος (φυσικού, δασικού, αγροτικού, θαλάσσιου αλλά και αστικού). Στον τομέα αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ποιότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς την αξιοπιστία και την

πληρότητά τους. Η πληρότητα αυτή θα εξασφαλίσει άμεσα ή έμμεσα την επιτυχία όλων των παρεμβάσεων που αυτές πραγματεύονται.

- 5) Σε θέματα έργων υποδομής (εγγείων βελτιώσεων, δασοτεχνικών έργων, ευρύτερων έργων υποδομής).
- 6) Σε λειτουργικά προβλήματα Γεωτεχνικών Δημοσίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας (ελλείψεις προσωπικού, πόρων κ.λ.π. που αντιμετωπίζουν πολλές υπηρεσίες όπως λ.χ. τα κτηνιατρικά εργαστήρια και τα κτηνιατρεία). Οι ελλείψεις αυτές έχουν άμεσο αντίκτυπο στον πρωτογενή τομέα και στην αποτελεσματικότητα του έργου των υπηρεσιών.
- 7) Σε θέματα εκπαίδευσης για γεωργικά, περιβαλλοντικά κι άλλα συναφή πεδία. Αυτή η δράση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και των έργων του αναδασμού που προτείνουμε παρακάτω.
- 8) Σε θέματα ασφάλειας τροφίμων και της αγροτικής παραγωγής αλλά και στα θέματα των μεταλλαγμένων τροφίμων. Ενίσχυση των συνοριακών μηχανισμών ελέγχου για να ενισχυθεί η προστασία και η ασφάλεια των πολιτών της περιοχής που είναι πύλη εισόδου της χώρας μας και ολόκληρης της Ελλάδας. Μεγάλη ζημιά σε αυτό τον τομέα προκάλεσε η υλοποίηση της «Διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών στην Ελληνική Επικράτεια» και η ενδοκοινοτική απόκτηση πολλαπλασιαστικού υλικού από εταιρείες που εδρεύουν σε άλλες χώρες της Ε.Ε..
- 9) Σε θέματα άσκησης ευρύτερης αγροτικής πολιτικής και περιφερειακής ανάπτυξης.
- 10) Σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων κι εδαφικών πόρων.
- 11) Σε θέματα διερεύνησης και μελέτης αγορών, πρόβλεψης τιμών, προώθησης προϊόντων κ.λπ..
- 12) Σε θέματα χάραξης αλλά κι εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής στα πλαίσια της ΚΑΠ, του ΠΟΕ και των ΚΟΑ.
- 13) Σε θέματα υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, αλλά και προετοιμασίας εφαρμογής της νέας ΚΑΠ 2021 – 2027 του νέου ΕΣΠΑ και των Ευρωπαϊκών διασυνοριακών προγραμμάτων (Interreg).
- 14) Σε θέματα ανάδειξης των ιδιαιτεροτήτων και αξιοποίησης των χαρακτηριστικών και των πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών των Π.Ε. της περιοχής μας.
- 15) Σε θέματα που αφορούν τους θεσμούς των Οργανώσεων Παραγωγών και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων.
- 16) Στο πρόβλημα της εισαγωγής παράνομων γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων από τις πύλες εισόδου της περιφέρειάς μας.

17) Ανάδειξη του προβλήματος της έλλειψης που θα δημιουργηθεί με τη μελλοντική διαγραφή πολλών γεωργικών φαρμάκων από τη γκάμα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων λόγω μεθοδεύσεων στην Ε.Ε και των επιπτώσεων που θα έχει αυτή η έλλειψη, οι οποίες ήδη γίνονται εμφανείς από παλιότερες διαγραφές, που έχουν ως συνέπεια τα έντονα φυτοπαθολογικά κι εντομολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σε συνδυασμό με την έλλειψη ερασιτεχνικών σκευασμάτων. **Το σύστημα των εγκρίσεων νέων Φ.Π. είναι χρονοβόρο και πολύπλοκο και δεν αντικαθιστά επαρκώς τις υπάρχουσες διαγραφές.**

Και σε πολλούς άλλους τομείς που η οικονομία του χώρου δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε. Συνοπτικά τα θέματα ακολουθούν παρακάτω:

1. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ

- **Δυσμενείς επιπτώσεις στους επαγγελματίες Γεωτεχνικούς από το νέο φορολογικό πλαίσιο.**
- **Διόρθωση οργανογραμμάτων των Περιφερειών.** Για τον οργανισμό της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. το παράρτημά μας έχει καταθέσει αναλυτικά τις απόψεις του στην Περιφέρεια και είναι στη διάθεση σας.
- **Η Ελληνική Φέτα βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω του υψηλού κόστους παραγωγής (ενεργειακό κόστος και πληθωρισμός),**
- **Υποστελέχωση γενικότερα των γεωτεχνικών υπηρεσιών της ΑΜΘ από γεωτεχνικούς,**
- **Δεν γίνεται να εφαρμοστούν τα Ευρωπαϊκά και τα Εθνικά προγράμματα στη γεωργία με τους Γεωτεχνικούς στις δημόσιες υπηρεσίες (και της Περιφέρειας) να έχουν μόνο 60 ημέρες εκτός έδρας κατά έτος. Ιδιαίτερα μάλιστα για τη ΔΑΟΚ Καβάλας που παρουσιάζει μεγάλη υποστελέχωση. Οι γεωτεχνικοί θα πρέπει να είναι έξω και δίπλα στον αγρότη και όχι μόνιμα κλεισμένοι μέσα στα γραφεία.**
- Να δημιουργηθούν από την Περιφέρεια **συμβουλευτικά όργανα ή γραφεία με τη μορφή ενός αγροτικού ΚΕΠ,**
- **Παράνομες και παράτυπες εισαγωγές Φυτοφαρμάκων, Κτηνιατρικών Φαρμάκων και Λιπασμάτων, ακόμα και απαγορευμένων** από όμορες χώρες (Εξοχή – Ορμένιο – Κήπους - Προμαχώνας, Βουλγαρία - Τουρκία κ.α.)

- Το ανωτέρω πρόβλημα εντείνεται λόγω της έλλειψης Φυτοπροστατευτικών ουσιών στην Ε.Ε. που έχει δημιουργηθεί.
- Παράλληλα θα πρέπει να υπάρξει προστασία της παραγωγής των κτηνοτρόφων μας από τις παράνομες ελληνοποιήσεις αμνοεριφίων και βοοειδών από τρίτες χώρες.
- **Αδικία στην κατανομή των βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας.** Πρόκειται για μια αδικία που υφίστανται οι κτηνοτρόφοι στην περιοχή μας και ταυτόχρονα ένα δίκαιο αίτημα τους ώστε να υπάρχει ισότητα στις επιδοτήσεις των Κτηνοτρόφων όλης της χώρας. Σε αυτό το θέμα συμπορευόμαστε με τους κτηνοτροφικούς συλλόγους.
- Εδώ δεν θα πρέπει να παραλείψουμε τη λήψη μέτρων από μέρος της Πολιτείας για τη διασφάλιση των ελέγχων και των ελεγκτικών οργάνων.
- **Αναγκαιότητα συγκρότησης ολοκληρωμένων συνεργείων ελέγχου με τις αντίστοιχες υποδομές (εργαστηριακές, γραφεία, σκάνερ x-ray κ.λ.π.) στα διασυνοριακά σημεία εισόδου στην Περιφέρειά μας είναι αναγκαία όσο ποτέ.**
- Σύμφωνα με πληροφόρηση που έχουμε σχεδιάζεται η έκδοση της σχετικής ΚΥΑ για τη διαχείριση των κενών δοχείων φυτοπροστατευτικών, ένα ζήτημα για το οποίο η χώρα μας έλαβε κόκκινη κάρτα από την Ε.Ε.. Με αυτή την νομοθεσία όμως θα επωμιστούν το βάρος και το κόστος της συγκέντρωσης των κενών δοχείων φυτοπροστατευτικών τα καταστήματα πώλησης των γεωργικών φαρμάκων. **Μια πρακτική που είναι αντίθετη στο κοινά αποδεκτό δόγμα του «Ο ρυπαίνων πληρώνει»**
- **Αξιοποίηση της εφαρμοσμένης έρευνας σε τοπικό επίπεδο** (συνεργασία με ΕΛΓΟ Δήμητρα και ΙΝΑΛΕ, Α.Π.Θ, Γεωτεχνικές σχολές του ΔΠΘ, ΔΙΠΑΕ κ.α.).
- **Χρειάζεται ενίσχυση, θεσμική κι οικονομική όλων των Τ.Ο.Ε.Β.** για να μπορέσουν να συντηρήσουν και να λειτουργήσουν τα συλλογικά αρδευτικά δίκτυα που διαχειρίζονται,
- Αντιθέτως υπάρχει αυτή η επένδυση κατασκευής αρδευτικού δικτύου για την πεδιάδα της Ξάνθης που θα δημιουργήσει πρόβλημα διαθεσιμότητας νερού στο αρδευτικό δίκτυο της πεδιάδας του Νέστου. Ο σχεδιασμός γίνεται πάνω σε δεδομένων απορροών που σήμερα δεν υπάρχουν.

- Θα πρέπει εκτός της ασφάλισης της παραγωγής να εισαχθεί και ένας **κλάδος ασφάλισης του φυτικού κεφαλαίου και των υποδομών των αγροτών μας** από κάθε είδους ζημιές. Διότι το υπάρχον πλαίσιο που λειτουργούν τα ΠΣΕΑ δεν είναι δίκαιο και στην ουσία δεν παρέχονται σε καμία περίπτωση αποζημιώσεις στους αγρότες, απλά κάποιες μικρές ενισχύσεις υπό αυστηρές όμως προϋποθέσεις.
- Σήμερα γίνονται πλέον εμφανείς οι **επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής**, με τις ζημιές που επιφέρουν τα **ακραία φαινόμενα** των πυρκαγιών και των πλημμύρων στον πρωτογενή τομέα και στην Εθνική Οικονομία γενικότερα. Οι επιπτώσεις αυτές όμως δεν αφορούν μόνο τα ακραία φαινόμενα, αλλά και τα **φαινόμενα ακαρπίας, μειωμένης παραγωγής, ή περιορισμένης παραγωγής λόγω ασθενειών** σε βασικές καλλιέργειες της περιοχής, όπως φέτος συνέβη στην ελιά, στην αμυγδαλιά, στον αραβόσιτο, στην οινοποιήσιμη αμπελοαγωγή (περονόσπορος) κι αλλού. **Για αυτό θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα ταμείο Αλληλοβοήθειας όλων των συντελεστών παραγωγής του πρωτογενούς τομέα** (αγρότες, Γεωτεχνικοί, μεταποιητικές επιχειρήσεις κ.α.).
- **Εφαρμογή στον ΕΛΓΑ ενός πλαισίου έγκαιρων και δίκαιων αποζημιώσεων** για τους αγρότες και κτηνοτρόφους
- **Λήψη μέτρων με την μορφή αποζημιώσεων για την απώλεια εισοδήματος των αλιέων** εξαιτίας: α) των ζημιών που υφίστανται από το εποχιακό φυτοπλαγκτόν που εμφανίζεται περιοδικά στο Β. Αιγαίο, καθώς και από τα προστατευόμενα θαλάσσια είδη όπως δελφίνια, φώκιες, χελώνες κ.α. τα οποία πολύ συχνά καταστρέφουν τα αλιευτικά εργαλεία κυρίως των παράκτιων αλιέων β) της σαρωτικής επέλασης των Κορμοράνων και άλλων ιχθυοφάγων πτηνών αλλά και άγριων ζώων, όπως οι βίδρες στις λιμνοθάλασσες της περιοχής και τα δελφίνια με αποτέλεσμα να πλήττονται οι αλιείς γ) στην εποχιακή έξαρση τοξικού φυτοπλαγκτόν που καθιστούν τα μύδια των μυδοκαλλιεργειών ακατάλληλα προς βρώση.
- **Μείωση της ψαλίδας των τιμών μεταξύ Αγρότη – Παραγωγού και Καταναλωτή.**
- **Χωροταξικός σχεδιασμός για χρήσεις γης** σε επίπεδο Περιφέρειας. Έτσι ώστε να μην υπάρχει σύγχυση με τον ορισμό της χρήσης γης και να **διαφυλαχθούν οι υψηλής παραγωγικότητας αγροτικές εκτάσεις** από την υποβάθμιση τους και τη χρησιμοποίησή τους σε μη γεωργικές χρήσεις, λόγω και της επέλασης τον τελευταίο καιρό των φωτοβολταϊκών στην περιοχή μας.

- **Αντιμετώπιση σε μόνιμη βάση του φαινομένου της καύσης των καλαμιών στα Τενάγη Φιλίππων και στις υπόλοιπες αγροτικές περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας.**
- **Προγράμματα ενίσχυσης συμβολαιακής γεωργίας – κτηνοτροφίας, προγράμματα έκδοσης φυλλαδίων και προβολής** μέσω του διαδικτύου και των εκθέσεων, τοπικών παραδοσιακών συνταγών που θα προβάλουν εμμέσως και τα προϊόντα μας.
- **Απαραίτητη είναι και η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου αγροτικής παραγωγής (ιστοσελίδες πώλησης τοπικών αγροτικών προϊόντων)** από δημόσιους φορείς όπως η Περιφέρεια για όλους τους αγρότες, που δεν μπορούν να το κάνουν από μόνοι τους.
- **Εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων για την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης τόσο των αγροτών όσο και των κτηνοτρόφων** στα πλαίσια της υπάρχουσας οικονομικής στενότητας, και των γενικότερων οικονομικών προβλημάτων που υπάρχουν λόγω και της υγειονομικής κρίσης, της κλιματικής αλλαγής, του πολέμου στην Ουκρανία και των επιπτώσεων του στο ενεργειακό κόστος και στο κόστος παραγωγής γενικότερα.
- **Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους γεωτεχνικούς των υπηρεσιών (Υπουργείου και Περιφέρειας),** σε συνεργασία με το ΕΚΔΔ και με το ΓΕΩΤ.Ε.Ε..

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Γενικότερα είναι αναγκαία η **επικέντρωση μας σε μέτρα κι έργα αντιπλημμυρικής προστασίας** σε περιοχές όπου υπάρχουν έντονα πλημμυρικά προβλήματα (Θάσο, Νευροκόπι, Λεκάνη κ.λ.π.). Η φετινή μας όμως εμπειρία από τον Θεσσαλικό κάμπο μας δείχνει ότι καμία λεκάνη απορροής δεν είναι ασφαλής και θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πεδιάδα της Δράμας (και ιδίως στα Τενάγη Φιλίππων) καθώς και στην πεδιάδα του Νέστου.
- **Αποτελεσματική και μόνιμη καταπολέμηση των κουνουπιών.** Η πλημμελής καταπολέμησή τους έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών (ιός του δυτικού Νείλου), στην τουριστική ανάπτυξη περιοχών (π.χ. Κεραμωτή, Ξάνθη, Σέρρες) και στην κτηνοτροφία μας (εξάπλωση του καταρροϊκού πυρετού, της οζώδους δερματίτιδας από τα κουνούπια και άλλα έντομα).

- **Ολοκλήρωση των εκκρεμούντων έργων αναδασμού και νέα έργα αναδασμού,** με τα συνοδευτικά τους εγγειοβελτιωτικά έργα (δρόμοι, αρδευτικά δίκτυα κλπ), που θα ολοκληρωθούν με την έκδοση των νέων τίτλων ιδιοκτησίας.).
- Παράλληλα θα πρέπει να **ενταχθούν μελέτες στο ΕΣΠΑ διαφόρων αναδασμών αγροκτημάτων της περιοχής και να αυξηθούν μέσω του νέου ΕΣΠΑ τα έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού.**
- **Παρεμβάσεις για τη μείωση του αυξημένου κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αλλά και αύξησης της παραγωγής τους.**
- **Επισκευή, βελτίωση και κατασκευή νέου αγροτικού δικτύου δρόμων**
- **Σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών,** ώστε να μπορέσει να προγραμματιστεί με ορθολογικότερο τρόπο η κτηνοτροφία και να αδειοδοτηθούν ευκολότερα οι υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες σύμφωνα και με την νέα ΚΑΠ και τις απαιτήσεις του ΟΣΔΕ.
- **Ταυτόχρονα όμως και σύμφωνα με τις ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να γίνουν έργα βελτίωσης των βοσκοτόπων.** Όλα αυτά θα ωφελήσουν άμεσα τους κτηνοτρόφους **αυξάνοντας την κτηνοτροφική τους παραγωγή και μειώνοντας το κόστος αυτής.** Η εκτατική μας κτηνοτροφία πρέπει να ενισχυθεί με τέτοια μέτρα λόγω αύξησης του κόστους ζωοτροφών τα τελευταία χρόνια.
- **Απαιτούνται ολοκληρωμένες κι εφαρμόσιμες μελέτες για τη Φυτική και Ζωική Παραγωγή** όλων των Π.Ε. της Ανατολικής Μακεδονίας έτσι ώστε να μπορέσει να τεθεί και μία συστηματική στοχοθεσία από την Περιφέρεια σε συνεργασία με το Υπουργείο στον τομέα της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών.
- **Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.** Αυτή θα επιτευχθεί καλύτερα με τη δημιουργία πειραματικών – επιδεικτικών αγρών με νέες καλλιέργειες και εκτροφές μέσω προγραμμάτων για τους αγρότες μας, ώστε να τις δοκιμάσουν και να τις γνωρίσουν καλύτερα για να προχωρήσουμε με ασφαλέστερο τρόπο στην ποθούμενη αναδιάρθρωση.
- **Κατασκευή ταμιευτήρων νερού με πολλαπλή χρησιμότητα** (άρδευσης, ύδρευσης, κτηνοτροφικής χρήσης, αναψυχής, αντιπυρικής προστασίας, τεχνητού εμπλουτισμού υδροφόρου ορίζοντα και φιλοπεριβαλλοντική) ιδιαίτερα όπου υπάρχει έντονη έλλειψη υδατικών πόρων.
- **Αξιοποίηση κι επικαιροποίηση του Εδαφολογικού Χάρτη της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. και διαδικτυακή μετατροπή του.** Ο χάρτης αυτός έχει αποτελέσει τη μεγαλύτερη άυλη, ολοκληρωμένη και φιλοπεριβαλλοντική παρέμβαση στον γεωργικό

τομέα της περιοχής. Η Περιφέρεια μας θα πρέπει να μεριμνήσει για την ανανέωση και την επικαιροποίησή του εντάσσοντας το στα προγράμματα του επόμενου Π.Α.Α..

- Η Περιοχή μας διαθέτει **πλούσιο γενετικό υλικό φυτών και ζώων**, αυτοχθόνων ποικιλιών και φυλών που είναι άριστα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες. Συνεπώς, είναι απαραίτητη με κάποιο πρόγραμμα η **καταγραφή και η κατοχύρωση τους** ώστε να διασφαλίσουμε τη διατήρησή τους και να προχωρήσουμε μετέπειτα στην καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών γενετικών πόρων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
- **Αξιοποίηση της γεωθερμίας όπου υπάρχει αυτή η δυνατότητα.** Η Περιοχή μας προσφέρει ευκαιρίες αξιοποίησης προς την **κατεύθυνση της αξιοποίησης της αβαθούς γεωθερμίας** που είναι ευκολότερη για τους αγρότες μας. Η αξιοποίηση της γεωθερμίας όπου υπάρχει θα συμβάλει αποφασιστικά στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, στην προσέλκυση επενδύσεων (θερμοκήπια κ.α.) και στη μείωση του κόστους παραγωγής. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η πεδιάδα του Νέστου (Χρυσούπολης και Ξάνθης) που ήδη κάποιοι παραγωγοί πρωιμίζουν με αυτόν τον τρόπο την καλλιέργεια των σπαραγγιών.
- **Για την καλύτερη αξιοποίηση της γεωθερμίας προτείνουμε στα προγράμματα της Περιφέρειας να υπάρχουν προγράμματα επιχορήγησης κι επιδότησης γεωθερμικών εφαρμογών αποκλειστικά στη γεωργία και για μικρομεσαίες επενδύσεις.**
- **Θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων της Περιοχής μας.** Με δράσεις προώθησης (εκθέσεις, ιστοσελίδες, γιορτές κ.α.), διαφήμισης, με πιστοποιήσεις προϊόντων (προϊόντα βιολογικά, ολοκληρωμένης διαχείρισης κ.λ.π.) με σήμανση τους, μεταποίηση και τυποποίηση τους, με καθιέρωση τους ως ΠΟΠ, ΠΓΕ (π.χ. ως προϊόντα της οροσειράς Ροδόπης ή του Εθνικού Πάρκου Α.Μ.Θ. κ.α.). Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές. Τέτοια προϊόντα μπορεί να είναι το ελαιόλαδο, τα αρωματικά φυτά, το τσίπουρο, το κονσερβοποιημένο σπαράγγι, τα τουρσιά αγροτικών προϊόντων κ.α..
- Πιο συγκεκριμένα **σήμανση, τυποποίηση και συσκευασία φημισμένων γεωργικών προϊόντων της περιοχής μας τα οποία ως τώρα διακινούνται χύμα.** Όπως για παράδειγμα το τσίπουρο από την επαρχία Παγγαίου, τα φασόλια Χρυσούπολης, το ελαιόλαδο κ.α.. Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές.

- Σε σχέση με το παραπάνω μέσω του **νέου ΕΣΠΑ και του ΠΑΑ 2021-2027 θα πρέπει να αυξηθούν οι επενδύσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων** (φυτικής και ζωικής παραγωγής). Επενδύσεις απαραίτητες που θα προσδώσουν **προστιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα και η οποία θα παραμείνει στον τόπο μας** και όχι να φεύγει στα αστικά κέντρα όπου υπάρχουν ανάλογες μεγάλες μονάδες.
- **Απαιτείται να δοθεί έμφαση στο «κεφάλαιο» έμπυχο υλικό που είναι οι γεωργοί** της Περιφέρειας μας, με την εκπαίδευση, ενημέρωση αλλά και κάλυψη των αναγκών αυτού του ανθρώπινου δυναμικού. Αναγκών που ενώ δεν σχετίζονται άμεσα με τη γεωργία, όμως είναι απαραίτητες για τη διαμονή του πληθυσμού αυτού στους αγροτικούς οικισμούς. Τέτοιες ανάγκες ικανοποιούνται **με την εφαρμογή πολιτικών υποδοχής στην ύπαιθρο, σε τομείς εκπαίδευσης, υγείας, κ.λπ..**
- **Ενημερωτικές εκδηλώσεις πρέπει να γίνουν και για τους κτηνοτρόφους μας.** Ιδιαίτερως σήμερα που πολλές από τις ζωνόσους απειλούν άμεσα και την ανθρώπινη υγεία και το ζωικό τους κεφαλαίο.
- **Προστασία του Ζωικού κεφαλαίου της Περιφέρειάς μας.** Η Πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει για την παροχή δίκαιων αποζημιώσεων στους κτηνοτρόφους που χάνουν το ζωικό τους κεφάλαιο από τις ζωνόσους και βρίσκονται σε οικονομικό αδιέξοδο, αλλά και για την προμήθεια εμβολίων από το Υπουργείο. Το ζωικό κεφάλαιο της Περιφέρειας μας είναι περισσότερο εκτεθειμένο σε ζωνόσους λόγω του γεγονότος ότι η περιοχή μας έχει εκτεταμένα σύνορα με άλλες χώρες και η προστασία του ζωικού κεφαλαίου ολόκληρης της χώρας περνάει από την προστασία της Περιφέρειας μας.
- **Έργα Αγροτικού εξηλεκτρισμού** είναι απαραίτητα για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των αγροτικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Ιδιαίτερα μάλιστα για τους κτηνοτρόφους μας, όπου δεν νοείται πλέον σύγχρονη κτηνοτροφία χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα (αμεικτήρια, παγολεκάνες, ψυγεία, ταινία διατροφής, σφυρόμυλοι κ.α.).
- **Το παράρτημά μας θέλοντας να συμβάλει στην αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων πέραν των σημαντικότερων προτάσεων που κατατίθενται από τις τεχνικές υπηρεσίες, για τα Τενάγη Φιλιππων, έχει καταθέσει και αναλυτική πρόταση για τη δάσωση της κεντρικής τάφρου και τα οφέλη από αυτήν.**
- **Ειδικότερα για τα Τενάγη Φιλιππων έχει κατατεθεί αναλυτικό πόρισμα ομάδας εργασίας του παραρτήματός μας.**

- **Αξιοποίηση του γεωλογικού πλούτου της περιοχής** με ορθά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια, εφόσον πρωτίστως γίνει η σχετική έρευνα. Ιδιαίτερα στην Ανατολική Μακεδονία από όπου εξορύσσεται η μεγαλύτερη ποσότητα μαρμάρου στη χώρα μας.
- **Ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση αρχαίων μεταλλευτικών χώρων.** Σε όλη την Περιφέρεια μας υπάρχουν αρχαία εξοφλημένα μεταλλεία.

3. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ

- **Κατασκευή του 3ου ρυθμιστικού φράγματος Τεμένους** στον Νέστο, που έχει προγραμματιστεί να γίνει στην κοιτή του ποταμού Νέστου το οποίο θα σταθεροποιήσει αφενός το υδραυλικό σύστημα των άλλων 2 φραγμάτων και αφετέρου θα βοηθήσει στην άρδευση της πεδιάδας της Ξάνθης λόγω της ορθολογικότερης διαχείρισης των υδάτων.
- **Ανακατασκευή του αρδευτικού δικτύου της πεδιάδας του Νέστου (ανατολικής και Δυτικής) σε κλειστό δίκτυο (σταδιακά).** Πρόκειται για ένα επιφανειακό δίκτυο άρδευσης το οποίο έχει ξεπεράσει κατά πολύ την προβλεπόμενη διάρκεια ζωής του και παρουσιάζει απώλειες πάνω από 50%. Πρόκειται για ένα **φιλοπεριβαλλοντικό έργο** και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και να προωθηθεί, όμως θα έχει άμεσα οφέλη στους αγρότες της περιοχής και θα εξοικονομήσει υδατικούς πόρους.
- Τα περισσότερα αρδευτικά δίκτυα (Σιταγρών – Μυλοποτάμου, Κουδουνίων & Νοτίου Δράμας, Ρέμβης, Νέας Αμισού), είναι ανοιχτά δίκτυα, κατασκευασμένα πριν από 50 και πλέον έτη, με αποτέλεσμα τις μεγάλες απώλειες αρδευτικού νερού και συχνές ελλείψεις του. **Η ανακατασκευή των παραπάνω δικτύων** και η μετατροπή τους σε κλειστά αρδευτικά δίκτυα, με την ταυτόχρονη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών στη γύρω περιοχή, θα απέδιδε τα βέλτιστα οικονομικά αποτελέσματα, οικονομία νερού και προστασία του περιβάλλοντος.
- **Δημιουργία δημοπρατηρίου αγροτικών προϊόντων στην Καβάλα** μέσω του νέου ΕΣΠΑ, το οποίο θα λειτουργεί με πρότυπα Ευρωπαϊκά, μέσω του οποίου θα μπορούν οι παραγωγοί να πωλούν την παραγωγή τους και θα μπορεί να εξυπηρετεί και παραγωγούς της Θράκης. Για τη βέλτιστη λειτουργία του είναι απαραίτητη η διασύνδεση του με το σιδηροδρομικό δίκτυο που θα δημιουργηθεί.

- **Έργα τεχνητού εμπλουτισμού για την ανύψωση του κατά πολύ χαμηλωμένου υδροφόρου ορίζοντα** εκεί όπου υπάρχει έντονο πρόβλημα και ιδιαίτερα στις παράκτιες περιοχές όπου έχουμε σε πολλές περιπτώσεις τη διείσδυση της «αλμυρής σφήνας» στον παράκτιο υδροφόρο ορίζοντα (ευρύτερη περιοχή Τούζλας Καβάλας και της πεδιάδας Νέστου, παραλιακή ζώνη Ξάνθης και Κομοτηνής) προκειμένου να αναχαιτιστεί το φαινόμενο το οποίο προκαλεί καταστροφή των καλλιεργούμενων εκτάσεων. **Παράλληλα θα πρέπει να γίνουν και αντιδιαβρωτικά έργα σε αυτές τις παράκτιες περιοχές** που αν δεν πραγματοποιηθούν θα επιφέρουν ακόμα και την καταστροφή των εκεί καλλιεργούμενων εκτάσεων της περιφέρειας μας.
- Ταυτόχρονα όμως η **διάβρωση απειλεί τα προστατευτικά αναχώματα των λιμνοθαλασσών** θέτοντας σε κίνδυνο ένα σημαντικό πλουτοπαραγωγικό πόρο της περιοχής μας που είναι οι λιμνοθάλασσες (Καβάλας, Ξάνθης, Έβρου).
- **Περαιτέρω αξιοποίηση του Γεωθερμικού πεδίου της πεδιάδος της Χρυσούπολης και του Ακροποτάμου** πρωτίστως για γεωργικές χρήσεις (θερμοκήπια, καλλιέργειες σπαραγγιών, αύξηση παραγωγής ιχθυοκαλλιεργειών - λιμνοθαλασσών κ.α.) χωρίς να αποκλείουμε κι άλλες χρήσεις εφόσον ικανοποιούνται οι αγροτικές ανάγκες (ηλεκτροπαραγωγή, τουρισμός, ιαματική χρήση κ.λ.π.).
- Επιπρόσθετα, λόγω και της μείωσης του αλιευτικού πλούτου των ιχθυοαποθεμάτων στο Δέλτα του Νέστου που οφείλεται εν μέρει στην κατασκευή του φράγματος του Θησαυρού (λόγω της μείωσης των φερτών υλικών και της οξυγόνωσης του νερού), όπως έχει ήδη παρατηρηθεί από το ΙΝΑΛΕ Καβάλας **θα πρέπει να γίνει εγκατάσταση τεχνητών υφάλων** (το ΙΝΑΛΕ ασχολείται ερευνητικά με το θέμα) **για την αύξηση των ιχθυοαποθεμάτων**, τόσο ανατολικά όσο και δυτικά του Δέλτα του Νέστου. Σχετικά πειράματα που έγιναν είχαν πολύ καλό αποτέλεσμα.
- **Κατασκευή του φράγματος Ελευθερών** για την άρδευση των δυναμικών καλλιεργειών της περιοχής (αμπέλια, ελιές, ακτινίδια κ.λ.π.).
- **Ολοκλήρωση του φράγματος Μαρμαρά και του δικτύου άρδευσης που το συνοδεύει** ώστε να αξιοποιηθεί πλήρως ένα τόσο σημαντικό έργο.
- Στη **Δράμα** πέραν των ανωτέρω, για παράδειγμα **αναγκαία είναι η υλοποίηση του φράγματος Καρβουνορέματος - Κάτω Βροντούς και η ίδρυση Γεωργικής Σχολής**.
- **Να αντιμετωπιστούν με κατάλληλα έργα οι πλημμυρικές καταστάσεις που υφίσταται το λεκανοπέδιο του Νευροκοπίου στην περιοχή των καταβοθρών**

(Οχυρού) και στην περιοχή της Λεκάνης Καβάλας με την κατασκευή κατάλληλων αντιπλημμυρικών έργων.

- **Πρώθηση υποστηρικτικών δράσεων και κατασκευή υποδομών για την προώθηση προγραμμάτων αγροτουρισμού σε όλη την Περιοχή.** Τέτοια θα μπορεί να είναι τα έργα ανάπλασης, έργα αναψυχής, διευκόλυνσης επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλους (μονοπάτια, ορειβατικές διαδρομές), έργα οδοποιίας, δράσεις προώθησης, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών κ.λ.π.
- Εκπόνηση και υλοποίηση **μελέτης για τις προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών καλλιεργειών στο λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου – Κάτω Βροντούς.** Σκοπός αυτής της μελέτης θα είναι η μερική απεξάρτηση της τοπικής οικονομίας της περιοχής από την καλλιέργεια της πατάτας και θα περιλαμβάνει τις διάφορες απαιτούμενες δράσεις (πειραματικές νέες καλλιέργειες, ενίσχυση νέων ομάδων παραγωγών κ.α.).
- **Είναι απαραίτητο να εκπονηθεί μια μελέτη σκοπιμότητας για την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων γεωργικών βιομηχανιών στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, στα πλαίσια και της ποθούμενης αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών ώστε να ωφεληθούν τόσο οι παραγωγοί όσο και ευρύτερα η τοπική οικονομία (δευτερογενής και τριτογενής τομέας της οικονομίας), υποδεικνύοντας παράλληλα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία υλοποίησης αυτών των επενδύσεων.** Μια όμως επένδυση που είναι ιδανική για την περιοχή μας και θα πρέπει να προσελκύσει επενδυτές και η Περιφέρειά μας είναι η **δημιουργία μιας βιομηχανίας παραγωγής γυαλιστερού χαρτιού, όπου το 70% της μάζας αυτού του χαρτιού είναι ασβεστόλιθος (CaCO₃).** Στην περιοχή μας είναι εγκατεστημένα πολλά λατομεία που παράγουν υψηλής ποιότητας μάρμαρο. Τα παραπροϊόντα όμως αυτής της εξόρυξης (μπάζα, στείρα, μαρμαρόσκονη) μπορούν να αξιοποιηθούν στην παραγωγή γυαλιστερού χαρτιού.
- **Ίδρυση Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής στον ορεινό όγκο της Δράμας.** Πρόκειται για ένα έργο που θα αναπτύξει τον κυνηγετικό τουρισμό της περιοχής μας, όπως έχει γίνει ανάλογα και στις Σέρρες. Ταυτόχρονα θα προσελκύσει νέους ανθρώπους από τις πεδινές περιοχές και θα βελτιώσει το εισόδημα του τοπικού πληθυσμού ενώ θα φέρει και νέες τουριστικές επενδύσεις.